

วรรณกรรมเพลงบอกลุ่มน้ำปากพนัง : ภาพลักษณ์ชุมชนในช่วงปี พ.ศ.2500-2560

Pleng Bok Literature in Pak Phanang River Basin: Community Image During 2500-2560 B.E.

จิรวรรณ พรหมทอง^{*1} ธนิต โตดิเทพย์¹ เทพพร มังธานี¹

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Jirawan Promthong^{*1}, Thanit Toadithaep¹, Thaepphorn Mangthanee¹

¹ Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ชุมชนในช่วงปี พ.ศ.2500-2560 และลักษณะการใช้ภาษาที่สื่อสารภาพลักษณ์ชุมชนลุ่มน้ำปากพนังจากวรรณกรรมเพลงบอกลุ่มน้ำปากพนัง พ.ศ.2500-2560 ผู้วิจัยใช้วิธีศึกษาการวิจัยเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์พ่อเพลงที่ยังมีชีวิตอยู่และมีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ผู้วิจัยได้ใช้เพลงบอกของพ่อเพลงบอก 9 ท่าน จำนวน 200 บทเพลง ผลการศึกษาพบว่า ภาพลักษณ์ของชุมชนลุ่มน้ำปากพนังในด้านสังคมและการเมือง เป็นภาพลักษณ์ชุมชนชนบทแบบดั้งเดิม เป็นสังคมเกษตรกรรม การคมนาคมสะดวก มีความตื่นตัวทางการเมือง ระบบนิเวศน์เสียสมดุล ในด้านเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่มีความยากจน ผลประโยชน์ตกอยู่ในมือนายทุน ประชากรมีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย มีความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน มีสินค้าทางวัฒนธรรม ชาวลุ่มน้ำปากพนังมีความภูมิใจในประเพณีท้องถิ่น ลักษณะการใช้ภาษามีการใช้คำที่ผสมผสานระหว่างภาษาไทยภาคใต้ ภาษาไทยมาตรฐาน การใช้คำและกลุ่มคำเรียกแทนบุคคล การใช้คำและกลุ่มคำแสดงการแบ่งกลุ่ม การใช้คำยกย่องเทิดทูน การใช้คำเชิงเสียดสีประชดประชัน การใช้คำสื่ออารมณ์มุ่งมั่นเด็ดเดี่ยว การใช้คำสื่ออารมณ์สนุกสนาน การใช้คำเรียกสถานที่ การใช้คำซ้อน การใช้คำซ้ำ การใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้าม และการใช้ปฏิเสธ ส่วนการใช้โวหารภาพพจน์ มี 4 แบบได้แก่ โวหารอุปมา โวหารอุปลักษณ์ สัญลักษณ์ และอติพจน์ เพื่อสื่อสารภาพลักษณ์ชุมชน

คำสำคัญ: วรรณกรรมท้องถิ่น วรรณกรรมเพลงบอก ภาพลักษณ์

Abstract

The research article aims to study community image during 2500 -2560 B.E. and to study the language use to convey the community image of Pak Phanang river basin from Pleng Bok literature in Pak Phanang river basin during 2500 -2560 B.E. It was the documentary-based research and the interview of the alive old male performers who lived in the community of Pak Phanang river basin. The researcher used 200 songs of Pleng Bok written by the 9 old male performers. The research results showed that its community image in the political society was

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)

Pleng Bok Literature in Pak Phanang River Basin: Community Image During 2500-2560 B.E.

Email : On_Jirawan@hotmail.com

traditional and agricultural. There had been the convenient transportation. People were active in politics. The ecological system was in imbalance. In economic area, most people were relatively poor and all benefits fell into the capitalists. People worked in various careers and the community economy was strong. In addition, there were cultural products. People in Pak Phanang river basin were proud of local traditions and their language were combined between Thai southern dialect and the official Thai language. People used their own words or phrases to call people, classify groups of people, respect people, for the satire, and show determined and joyful feelings. Words or phrases were also used for naming places. There were uses of combined words, repeated words, antonym, and rhetorical question. There were 4 types of figures of speech namely simile, metaphor, symbol, and hyperbole which all conveyed the

Keywords: Local Literature, Literary works of Pleng Bok, Image

บทนำ

พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังมีประวัติความเป็นมาในการดำรงอยู่มาช้านาน เมืองปากพนังเป็นเมืองท่ามาตั้งแต่ครั้งอดีต เป็นศูนย์กลางทางการค้าและเศรษฐกิจที่สำคัญ ในอดีตนั้นพื้นที่ชุมชน “ลุ่มน้ำปากพนัง” เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของภาคใต้ ทั้งยังเป็นศูนย์กลางความเจริญรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้านจนเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ในนาม “เมืองอู่ข้าวอู่น้ำ” ลุ่มน้ำปากพนังเดิมเป็นชุมชนพึ่งตนเองในทางเศรษฐกิจ ทำนาเป็นอาชีพหลัก ในปัจจุบันเปลี่ยนไปเพาะปลูกพืชอย่างอื่นนอกเหนือจากข้าว เช่น ปาล์มน้ำมัน สวนผลไม้ ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ภาวะแห้งแล้ง วาตภัย อุทกภัย ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเกิดจากการทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ การเพิ่มของประชากร การอพยพ ย้ายถิ่น เหล่านี้ส่งผลถึงการผลิต การบริโภค และการร่อยหรอของทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การผลิต การบริโภค และเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้วัฒนธรรมการผลิตและการบริโภคของชุมชนลุ่มน้ำปากพนังเปลี่ยนไปมีปัจจัยหลายด้าน เช่น ด้านเทคโนโลยี ได้แก่ การสร้างถนนหนทาง การคมนาคม ซึ่งแพร่เข้ามาในชนบทภาคใต้ตามนโยบายการพัฒนาประเทศ ให้ทันสมัยตามแบบตะวันตก ภายใต้กรอบแนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่งผลให้ชุมชนลุ่มน้ำปากพนังเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม ความสัมพันธ์และแบบแผนในการดำรงชีวิต

การวิจัยเพลงบอกในภาคใต้ส่วนใหญ่จะเน้นการวิจัย ด้านคุณค่าของเพลงบอกในด้านคุณค่าทางอารมณ์ คุณค่าด้านสติปัญญาและคุณค่าทางจริยธรรม ให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมและเกร็ดความรู้ต่าง ๆ คุณค่าทางจริยธรรมได้แก่ ข้อคิด คติธรรม ซึ่งถือว่าเป็นจริยธรรมในการดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข ซึ่งยังไม่มีมีการวิจัยวรรณกรรมเพลงบอกลุ่มน้ำปากพนังที่สะท้อนภาพลักษณ์ชุมชนผ่านวรรณกรรมเพลงบอกในด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม

การศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นผ่านวรรณกรรมเพลงบอกกลุ่มน้ำปากพนัง ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น นอกจากจะคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแล้ว จะต้องคำนึงถึงมิติที่เป็นผลกระทบในด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปด้วย ทั้งมิติด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของมิติทางสังคมซึ่งจะนำไปสู่ความต้องการผลประโยชน์ที่มีความแตกต่างและอาจทำให้รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเปลี่ยนแปลงไป และควรสนับสนุนให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม

จากความสำเร็จและความเป็นมาดังกล่าวข้างต้นจึงศึกษาวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่นชุมชนกลุ่มน้ำปากพนังผ่านวรรณกรรมเพลงบอก ซึ่งเนื้อหาสาระได้มาจากการศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญในท้องถิ่นที่บันทึกไว้ในวรรณกรรมเพลงบอกและจากที่นักวิชาการได้บันทึกรวบรวม และสัมภาษณ์พ่อเพลงที่ยังมีชีวิตโดยยึดหลักเกณฑ์ มีเนื้อหากล่าวถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนกลุ่มน้ำปากพนังที่สะท้อนภาพลักษณ์ในด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นฐานรากสังคมภาคใต้ ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของการนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของคนในพื้นที่กลุ่มน้ำปากพนัง ซึ่งถือเป็นสภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบในระบบความสัมพันธ์ของวิถีการดำรงชีวิตคนในชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของชุมชนกลุ่มน้ำปากพนังจากวรรณกรรมเพลงบอกกลุ่มน้ำปากพนัง พ.ศ. 2500-2560
2. เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาที่สื่อสารภาพลักษณ์ชุมชนกลุ่มน้ำปากพนังจากวรรณกรรมเพลงบอกกลุ่มน้ำปากพนัง พ.ศ.2500-2560

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) เป็นหลัก และระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เป็นข้อมูลประกอบ การวิจัยเชิงเอกสารเป็นการรวบรวมเพลงบอกของพ่อเพลงบอกจำนวน 9 ท่าน ได้แก่ 1) เพลงบอกปาน ชีช้าง จำนวน 30 เพลง 2) เพลงบอกรอด หลอ จำนวน 20 เพลง 3) เพลงบอกเนตร ชลรัตน์ จำนวน 10 เพลง 4) เพลงบอกเผียน เจริญทอง จำนวน 8 เพลง 5) เพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะ จำนวน 83 เพลง 6) เพลงบอกรุ่ง คลองควาย จำนวน 2 เพลง 7) เพลงบอกแผ้ว ชูแก้ว จำนวน 13 เพลง 8) เพลงบอกสังข์ บุญธรรม จำนวน 4 เพลง 9) เพลงบอกสมใจ ศรีอุทอง จำนวน 30 เพลง รวมจำนวนเพลงบอกทั้งสิ้น 200 บทเพลงและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์พ่อเพลงที่ยังมีชีวิตอยู่และภูมิปัญญาในชุมชนกลุ่มน้ำปากพนังจำนวน 1 ท่าน คือ เพลงบอกแผ้ว ชูแก้ว

ทบทวนวรรณกรรม

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศิลปะท้องถิ่นของแต่ละภาค ล้วนมาจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และอาชีพของผู้คนในท้องถิ่นในชุมชนนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็น เพลงฉ่อย เพลงเรือ ของภาคกลาง มโนห์รา หนังตะลุง เพลงบอก ของทางภาคใต้ และหมอลำ

ของทางภาคอีสาน ศิลปะการแสดงหรือมหรสพแต่ละแขนงต่างก็เป็นที่ยอมรับหลายมาหลายชั่วอายุคน วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญวรรณกรรมท้องถิ่นย่อมบันทึกสภาพเหตุการณ์สังคม ในแต่ละยุคแต่ละสมัยเป็นภาพสะท้อนด้านใดด้านหนึ่งของสังคมเสมอ เพราะวรรณกรรมท้องถิ่นเป็นสิ่งบอกถึงสภาพชีวิตและสังคมในยุคต่างๆ วรรณกรรมท้องถิ่นมีลีลาโวหารและเนื้อหาที่มีคุณค่าในทางวิชาการหลายด้าน เช่น ด้านภาษา ศาสนา ประวัติศาสตร์ ด้วยเหตุนี้การค้นคว้าและเผยแพร่วรรณกรรมท้องถิ่นของไทย จึงเป็นงานที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

Punnothok, T. (2002:1) กล่าวถึงความหมายของวรรณกรรมท้องถิ่นไว้ว่าวรรณกรรมท้องถิ่นหมายถึง ผลผลิตทางปัญญาของนักปราชญ์ ผู้มีความรู้ในท้องถิ่นได้สร้างสรรค์งานขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมทั้งด้านบันเทิงใจและด้านความรู้ทางพุทธศาสนา ดังนั้นวรรณกรรมท้องถิ่นเป็นเครื่องแสดงถึงความเจริญของสังคมแต่ละท้องถิ่น แต่ละยุคสมัยในอดีต ประชาชนมีความเป็นอยู่มีความคิดเห็น และมีความรู้สึกร้อยกี่ย่อมมองเห็นได้จากวรรณกรรมท้องถิ่นทั้งสิ้นวรรณกรรมท้องถิ่นจึงทำหน้าที่เสมือนกระจกเงาที่สะท้อนภาพเหล่านั้นเอาไว้

Satjaphan, R. (2006:98)ได้กล่าวไว้ว่า ภาษาและวรรณคดีมีความสัมพันธ์แนบแน่นกับชีวิต เราใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทำความเข้าใจซึ่งกันและกันและสร้างสรรค์วรรณคดีเพื่อบันทึกประสบการณ์และจินตนาการจึงมีผู้เปรียบภาษาและวรรณคดีว่าเป็น “กระจกเงาสะท้อนชีวิตและสังคม” จะเห็นได้ว่าภาษาและวรรณคดีจึงไม่ใช่เป็นเครื่องมือในการสื่อสารแต่เป็นวัฒนธรรม เป็นวิถีชีวิตเป็นศิลปะ เป็นประวัติศาสตร์เป็นปรัชญาเป็นภูมิปัญญา

ภาพลักษณ์ในแต่ละท้องถิ่นจึงเป็นรากของความเป็นไทยทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ภาพลักษณ์ท้องถิ่นภาคใต้เป็นองค์ความรู้ของคนในถิ่นภาคใต้ เกิดขึ้นเพราะคนในชุมชนใช้สติปัญญาเชื่อมโยงเข้ากับสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ที่คนในท้องถิ่นได้บันทึกไว้ในลักษณะจำลองภาพวิถีพื้นบ้านแล้วแทรกภูมิปัญญาย่อยๆ ไว้ในวิถีความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพ ความเชื่อ ประเพณี ศิลปะ การศึกษา

Phetkaew, C. (1980:4-5)เขียนไว้ในหนังสือเพลงบอกและนักเล่นเพลงบอกรุ่นเก่าของเมืองนครศรีธรรมราช ว่าเมืองนครศรีธรรมราชเป็นเมืองใหญ่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปวัฒนธรรมมาแต่โบราณเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าความเจริญทางด้านการศึกษาเล่าเรียน และศิลปวิทยาการ เกิดขึ้นที่เมืองนี้ก่อนในสมัยสุโขทัยเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาในชั้นหลังนั้น พ่อขุนรามคำแหงได้โปรดได้นำเอานักปราชญ์ราชบัณฑิต และภิกษุสงฆ์จากบ้านเมืองนี้ไปเผยแพร่วิทยาการต่างๆ ที่กรุงสุโขทัย เนื่องจากเป็นเมืองนครศรีธรรมราช เป็นเมืองใหญ่และมีความเจริญรุ่งเรืองมาแต่โบราณดังกล่าวก่อนแล้วก็นำให้คิดว่าเพลงบอกน่าจะถือกำเนิดขึ้นที่เมืองนี้ก่อน แล้วแพร่กระจายออกไปยังจังหวัดใกล้เคียง คือ สุราษฎร์ธานี ชุมพร ตรัง พัทลุง และสงขลา

Phetkaew, C. (1980:4-5) เขียนไว้ในหนังสือเพลงบอกและนักเล่นเพลงบอกรุ่นเก่าของเมืองนครศรีธรรมราช ว่า เพลงบอกเป็นการละเล่นอย่างหนึ่งของชาวปักษ์ใต้ บริเวณจังหวัดภาคใต้ตอนบนและตอนกลาง อันได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง และสงขลา นิยมเล่นในวันตรุษสงกรานต์เป็นการบอกกล่าวป่าวร้องให้ชาวบ้านทุกได้ทราบถึงวันปีใหม่นี้แล้ว หรือเป็นการบอกเล่าเรื่องราวข่าวสารต่าง ๆ

เช่น บอกข่าวเชิญไปทำบุญกุศล ที่นั่นที่นี้ตามเหตุการณ์ จะเห็นได้ว่าเพลงบอกเกิดขึ้นเพื่อใช้ในป่าวประกาศ เรื่องราวต่างๆ ให้ประชาชนทราบนั่นเอง

การศึกษา “วรรณกรรมเพลงบอกกลุ่มน้ำปากพนัง : ภาพลักษณ์ชุมชนในช่วงปี พ.ศ. 2500 - 2560” มีการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่เห็นได้ชัด เช่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ทำให้วิถีชีวิตของผู้คนมีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน เมื่อก่อนมีการทำเกษตรกรรมแบบยังชีพมีการใช้แรงงานภายในครอบครัวก็เปลี่ยนมาใช้เครื่องจักร ในการทำการเกษตรจากที่เมื่อก่อนครัวเรือนไม่มีหนี้สิน ครั้นมีการจ้างเครื่องทุ่นแรงครอบครัวก็เริ่มมีหนี้สินทำให้สมาชิกในครอบครัวอพยพไปทำงานที่อื่น และมีการใช้สารเคมีเพื่อใช้ปราบศัตรูพืช มีการทำนาถั่ว ทำให้ระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมท้องถิ่น ภาคใต้

1. ความหมายและคุณค่าของวรรณกรรม

คำว่า “วรรณกรรม” ปรากฏเป็นหลักฐานทางกฎหมายครั้งแรกในพระราชบัญญัติคุ้มครองศิลปและวรรณกรรม พ.ศ. 2475 คำนี้แปลมาจากคำว่า Literature ซึ่งมีความหมายว่า สิ่งที่เขียนขึ้นประพันธ์ขึ้นทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด เพื่อความมุ่งหมายใด ไม่เน้นการแสดงออกว่ามีคุณค่าทางอารมณ์หรือไม่ (Manlikamat, K., 1976:5)

Punnothok, T. (2002:1) ได้กล่าวถึง คุณค่าของวรรณกรรม โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้
1.) คุณค่าของวรรณกรรมต่อปัจเจกบุคคล คือวรรณกรรมให้สารประโยชน์ต่อบุคคลอันเป็นหน่วยหนึ่ง ของสังคม ส่งเสริมการเรียนรู้และฝึกทักษะปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและฝึกทักษะในการอ่าน ส่งเสริมในการเรียนรู้ทางด้าน ภาษา และช่วยให้มีโอกาสฝึกทักษะ 2.) ให้ความบันเทิงใจเพลิดเพลิน สนุกสนานไปตามเนื้อเรื่อง สะเทือนใจ สะเทือนอารมณ์ทั้งอารมณ์รัก โกรธ แค้น สงสาร และสมใจ เป็นต้น

2. วรรณกรรมภาคใต้กับความเป็นท้องถิ่นนิยม

เมื่อกล่าวถึงภาพลักษณ์ของภาคใต้ จะมีสภาพเศรษฐกิจอยู่ในระดับดี เพราะภาคใต้มีทรัพยากรในท้องถิ่นที่อุดมสมบูรณ์ ภาพลักษณ์ที่คนภาคใต้มีคือความเป็นตัวของตัวเอง มีความสนใจเรื่องการศึกษา และสนใจการเมือง สนใจความเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาสังคมภาคใต้สะท้อนให้เห็นว่า แม้แต่ภาพลักษณ์ของความ เป็นดินแดนที่ทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ เมื่อต้องเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยเกิดจากปัจจัยหลาย ประการด้วยกัน คือ การศึกษา การเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

แนวทางการศึกษาท้องถิ่นนิยมในแวดวงวิชาการหลัง พ.ศ. 2500 Kiti-Asa, P. (2003: 180-181) กล่าวว่า การศึกษาที่เน้นประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ของบ้านกับเมืองวัฒนธรรม ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งแนวทางนี้มีลักษณะเฉพาะและพัฒนาเป็นแนวการวิเคราะห์ที่สำคัญทางด้าน สังคมศาสตร์ในช่วงทศวรรษ 2520 และ 2530 สำหรับแนวทางการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ท้องถิ่นมีสาระสำคัญว่า ท้องถิ่นของไทยไม่ว่าจะเป็นหมู่บ้าน ชุมชนชนบท ชุมชนในเมือง หรือชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบทต่างก็เป็นชุมชนที่ ประกอบขึ้นด้วยการสั่งสมความรู้ ประสบการณ์ ภูมิปัญญา และวิถีชีวิตของผู้คน รวมทั้งทรัพยากรในด้านต่าง ๆ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชน

Khongkaew, P (1993) กล่าวว่า วิธีการผลิตในยุค “การทำมาค้าขาย” แทน “การทำมาหากิน” ได้เปลี่ยนวิถีชาวจังหวัดตรังจนแทบไม่เหลือภาพลักษณ์ดั้งเดิมให้เห็น กล่าวคือ หมู่บ้านเชิงเขาที่มีวิถีดั้งเดิมยังชีพอยู่กับป่าที่เต็มไปด้วยผลไม้และอาหารที่กินเป็นประจำในพื้นที่ป่าที่เป็นสวนสมรม ได้เปลี่ยนไปเมื่อ “ป่ายาง” ถูกเปลี่ยนเป็น “สวนยางสงเคราะห์” ผลที่ตามมา คือการปลูกพืชสมรมหายไป เพราะภาครัฐส่งเสริมให้ปลูกพืชเชิงเดี่ยว ที่เน้นการปลูกยางพาราอย่างเดียวแทนการปลูกสวนสมรม

3. นโยบายรัฐกับการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 กับการพัฒนาภาคใต้ การพัฒนาส่วนภูมิภาคได้ดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ทั้งนี้เพื่อสนองนโยบายการกระจายความเจริญและการบริหารงานไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาฐานเศรษฐกิจและสังคมของเมืองหลักให้เชื่อมโยงและสนับสนุนการพัฒนาชนบทในภูมิภาคได้ในอนาคต จึงมุ่งการพัฒนาให้พื้นที่ภาคใต้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดประตูการค้าได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายไว้ ดังนี้

1. พื้นที่ภาคใต้ตอนบน เป็นฐานเศรษฐกิจใหม่และศูนย์กลางการติดต่อค้าขาย กับนานาชาติ ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต พังงา และกระบี่
2. พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นแหล่งทรัพยากรและแหล่งน้ำจืดสำคัญ ที่จะเป็ฐานสนับสนุนการพัฒนาภาคใต้ประกอบด้วยจังหวัดพัทลุง สงขลา และนครศรีธรรมราช
3. พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ได้แก่ บริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของภาคใต้ ประกอบด้วยอำเภอชะอวด หัวไทร เขียวใหญ่ เฉลิมพระเกียรติ ปากพนัง อำเภอเมือง และบางส่วนของอำเภอร่อนพิบูลย์

การศึกษา “วรรณกรรมเพลงบอกกลุ่มน้ำปากพนัง: ภาพลักษณ์ชุมชนในช่วงปี พ.ศ. 2500 -2560” เป็นภาพสะท้อนในการเปลี่ยนแปลงของภาคใต้ที่เกิดจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ-และสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อจะให้เห็นความเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ชุมชนท้องถิ่นลุ่มน้ำปากพนัง ทำให้เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าระบบวิถีพื้นบ้าน เกิดสำนึกร่วมในปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนนำภูมิปัญญามาปรับใช้ให้สอดคล้องกับสังคมในยุคปัจจุบัน

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์วรรณกรรมท้องถิ่นลุ่มน้ำปากพนัง : ภาพลักษณ์ชุมชนในช่วงปี พ.ศ. 2500- 2560 โดยแบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ภาพลักษณ์ของชุมชนลุ่มน้ำปากพนังจากวรรณกรรมเพลงบอกกลุ่มน้ำปากพนัง พ.ศ. 2500-2560

1.1 ภาพลักษณ์สังคมชนบทแบบดั้งเดิม สังคมชนบทมีวิถีชีวิตเรียบง่าย ดังคำกลอน

เมืองนครทุกวันนี้	เปลี่ยนแปลงเร็วรี่ยิ่งนัก
เหล่าชาวบ้านเฉกปลาผัก	ปลิดชีพการหักหาญ

(Damsee, W. 2004, quoted in Pleng Bok Soy Siang-Sa-Naue, p. 87)

เมื่อกินอาหารกันกลางวัน	ก็ต้องกินบนคันนา
-------------------------	------------------

หยุดกินข้าวปลาน้อยนิด

กินทั้งตัวติดตม

(Damsee, W. 2004, quoted in Pleng Bok Soy Siang-Sa-Naue, p. 87) ชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมชนบทชุมชนลุ่มน้ำปากพนังในสมัยก่อนมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย เวลาไปทำนาทำไร่ก็นำอาหารกลางวันไปรับประทานกลางท้องนาท้องไร่ ถึงเวลาทานข้าวเที่ยงก็รับประทานกันบนคันนา ชุมชนลุ่มน้ำปากพนังมีภาพลักษณ์สังคมชนบทมีลักษณะเป็นสังคมเกษตรกรรม มีความเป็นอยู่แบบดั้งเดิม มีความเรียบง่าย มีวิถีชีวิตผูกพันอยู่กับอาชีพเกษตรกรรมคือการทำนาปลูกข้าวเป็นหลัก

1.2 ภาพลักษณ์สังคมเกษตรกรรมแบบพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก

ชาวชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม คือ การทำนา สวนผลไม้ พืชผัก ยางพารา ค้าขาย และอื่น ๆ การปลุกสัตว์ราชูรชาวชุมชนลุ่มน้ำปากพนังส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริมเกือบทุกครัวเรือน เลี้ยงสัตว์ไว้สำหรับบริโภคและจำหน่าย ส่วนการประมง ส่วนใหญ่จะมีการทำประมงน้ำจืดบริเวณแหล่งน้ำตามธรรมชาติในที่ราบลุ่ม และมีการเลี้ยงปลาน้ำจืด ได้แก่ ปลาดุก ปลานิล ปลาช่อน เพื่อใช้จำหน่ายและเป็นอาหาร ส่วนที่ราบลุ่มน้ำกร่อยทางด้านทิศตะวันออกมีการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการทำประมงชายฝั่งหรือการทำประมงขนาดเล็ก

1.3 ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง

ส.ส.ประชาธิปไตย

สมัครเข้าไปช่วยเรา

พวกรัฐเขาปิดปากหมด

คือไปก็อดตาย

(Phetkaew, C.,1980, quoted in Pleng Bok and Pleng Bok performers in Nakhon Si Thammarat, p. 151) พรรคการเมืองไหนเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลก็กอบโกยผลประโยชน์เข้าสู่พรรคพวกของตนเองเพื่อเป็นการเอาทุนคืนที่ตนซื้อเสียงไป ถึงแม้จะยอมขายผลประโยชน์ของประเทศชาติให้ชาวต่างชาติก็ยอม

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับชุมชน

พึ่งตำรวจอย่าไปหวัง

โลกกำลังพลิกคว่ำ

ความชั่วร้ายเป็นความดี

มีอย่างกันที่ไหน

ผู้ร้ายในคราบตำรวจ

เที่ยวตราตรวจอยู่มไป

เที่ยวรีดไถอยู่ไม่เว้น

บ้างเป็นผู้คุมบ่อน

(Phetkaew, C.,1980, quoted in Pleng Bok and Pleng Bok performers in Nakhon Si Thammarat, p. 151) ในชุมชนลุ่มน้ำปากพนังมีปัญหาโจรขโมย เจ้าหน้าที่บ้านเมือง ตำรวจก็ไม่ให้ความเหลียวแลประชาชนในยามที่ประชาชนเดือดร้อนเท่าที่ควร คอยแต่รับเงินเดือนแต่ไม่กลับช่วยเหลือประชาชน เมืองนครศรีธรรมราชในปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงไปมากโจรขโมย ก็คอยแต่มุ่งหวังแต่จะทำลายทั้งปล้นวัวปล้นควาย ทำอาชีพในทางที่ผิด บางครั้งปล้นแล้ว ขวอลอยหายเพราะเจ้าหน้าที่รัฐละเลยหน้าที่ อย่าไปหวังที่จะพึ่งตำรวจเพราะตำรวจสมัยนี้เห็นความผิดเป็นความดี บางคนเป็นผู้ร้ายในคราบตำรวจคอยรีดไถเงินประชาชน เจ้าหน้าที่บ้านเมืองในปัจจุบันคุมช่องบ้าง คุมบ่อนบ้างบางคนค้าของเถื่อน ขายห่วยร้ายไปในทางที่ผิด

ถูกปล้นลักไม่ได้หยุด

ด้วยมากมนุษย์ใจร้าย

วันหาไม่พวกเลิกชั้น

คุณพวกไปปล้นเอา

เจ้าหน้าที่มีสะท้อน นอนกินเงินเดือนรัฐให้
ฆ่ากันตายเรื่อยเรื่อยไป ไม่การอะไรเขา

(Phetkaew, C., 1980, quoted in Pleng Bok and Pleng Bok performers in Nakhon Si Thammarat, p. 151)

ประชาชนหวังพึ่งตำรวจแต่ตำรวจก็พึ่งไม่ค่อยได้ไปขอความเมตตา แต่ไม่ค่อยได้ผลประชาชนเรียกตำรวจว่า “นาย” ตำรวจเหมือนว่าจะเป็นเทวดาแต่สิ่งที่ได้กลับมาคือการละทิ้งประชาชน ทำตัวไม่เหมาะสมกับการเป็นหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

1.5 ภาพลักษณ์โจรผู้ร้ายชุมชุม

มิฉฉาซีพมีทุกถิ่น เข้ามาหากินสวมรอย
ปล้นวัวควายทรัพย์ไม่น้อย ปล้นแล้วข่าวลือหาย

(Phetkaew, C., 1980, quoted in Pleng Bok and Pleng Bok performers in Nakhon Si Thammarat, p. 151) เนื่องจากเศรษฐกิจไม่ดีทำให้มีมิฉฉาซีพทั่วทุกถิ่น แฝงตัวเข้ามาหากิน มีโจรผู้ร้ายเที่ยวปล้นวัว ควาย ข้าวของ ของคนในชุมชน ซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐก็ไม่มีปราบปรามอย่างจริงจังจึงทำความเดือดร้อนให้กับคนในชุมชน ภาพลักษณ์ของชุมชนลุ่มน้ำปากพนังผ่านวรรณกรรมเพลงบอกในด้านเศรษฐกิจผลประโยชน์ตกอยู่ในมือนายทุน

พวกพ่อค้ายังอึ้งเฉย ด้วยเขานั้นเคยพลิกแพลง
ที่หมดแรงโรยรา คือพวกทำนาากิน
ไม่วัวควายใช้แรงจักร มันแพงนักซื้อหายาก
ความทุกข์มากหม่นหมอง ทั่วไปทุกท้องถิ่น

(Phetkaew, C., 1980, quoted in Pleng Bok and Pleng Bok performers in Nakhon Si Thammarat, p. 151) สะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ความเป็นอยู่ของชาวชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ในยุคเศรษฐกิจทุนนิยมขยายตัว และสิ่งที่เปลี่ยนแปลงนั้นในวิถีชีวิตของคนชุมชนลุ่มน้ำปากพนังในปัจจุบัน ใช้ชีวิตอยู่สองโลกระหว่างโลกเก่ากับโลกสมัยใหม่อย่างสอดคล้องตามความเป็นจริง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เกิดภาวะแห้งแล้ง ปัญหาพายุ อุทกภัย ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเกิดจากการทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการเพิ่มของประชากร การอพยพย้ายถิ่น เหล่านี้ส่งผลถึงการผลิตการบริโภค และการร่อยหรอของทรัพยากรธรรมชาติ

ภาพลักษณ์ของชุมชนลุ่มน้ำปากพนังผ่านวรรณกรรมท้องถิ่น ประเภทวรรณกรรมเพลงบอก ในช่วงปี พุทธศักราช 2531- พ.ศ.2560 ภาพลักษณ์ในด้านสังคม การเมือง พบว่ามีความคาบเกี่ยวระหว่างความดั้งเดิมกับความทันสมัย มีความเป็นเมืองเพิ่มมากขึ้น มีสิ่งปลูกสร้างที่อยู่อาศัยที่ทันสมัยมากขึ้น การคมนาคมที่สะดวก มีเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคม ความสัมพันธ์ของคนที่เป็นปัจเจกมากขึ้น ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง กฎหมายเสื่อมศีลธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชนไม่ค่อยดีเท่าที่ควร ประชาชนมองเจ้าหน้าที่บ้านเมืองในแง่ลบ ผลกระทบจากความเป็นเมืองทำให้ระบบนิเวศน์เสียสมดุล มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ชาวชุมชนลุ่มน้ำปากพนังมีความตื่นตัวต่อการเมือง

ภาพลักษณ์ของชุมชนลุ่มน้ำปากในด้านการเศรษฐกิจ พบว่าประชากรมีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย ไม่ใช่ภาคการเกษตรแต่อย่างใด มีความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน อีกด้านหนึ่งชุมชนยังคงสภาพเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเองโดยอาศัยทรัพยากรในชุมชนเพื่อการยังชีพ มีสินค้าที่เป็นทุนวัฒนธรรมท้องถิ่นลุ่มน้ำปากพนัง ทำ

(Damsee, W., 2004, quoted in Pleng Bok Pan Cheechang, p.47) มีการใช้คำที่ผสมผสานระหว่างภาษาถิ่นใต้ ได้แก่ คำว่า หยบหยบหมันลักขบฏแล้ว(เห็นเหนียมแต่คอยโจมตีอยู่ข้างหลังตลอดเวลา) เอ็น (อื่น)ไม่มีไหร(ไม่มีอะไร) คั่น (ถ้าหรือ) พรือ (ทำไม) มีการใช้คำที่ผสมผสานระหว่างภาษาถิ่นใต้เพื่อเน้นย้ำให้เห็นน้ำหนักของคำและความหมายของคำ ทำให้วรรณกรรมเพลงบอกมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น

2.2 การใช้คำและกลุ่มคำเรียกแทนบุคคล

ไหว้ครูปานบอดยอตตั้ง	เป็นยอตทั้งหนังและเพลงบอก
ท่านปล้าฝึกหัดคัดลอก	ให้ผมเพลงบอกเขียน
มีเพลงบอกรุ่งเรืองงาม	หลายชื่อนามท่านผู้นำ
เช่นนายขำ ขุนประดิษฐ์	ชวนกันเริ่มคิดกลอน
นายควายนาสาร ท่านพานรักษ์	เข้ามาสมัครเล่น
อีกนานช่วยเสมาชัย	ปากกล้าดังไกรสร
นายสุขปราษฎ์ฉลาดล้ำ	กล่าวถ้อยคำอันงามอน
มารุ่นอ่อนขุนชำนาญ	รู้จักวิจารณ์ดี
ชื่อนายปานชีช้าง	ฝีปากช่างวิเศษ
แต่หาไม่ดวงเนตร	ช่างวิเศษใหญ่
ได้ประชันกับรอดหล่อ	เล่าสืบต่อกันไป
จนชีวลัยของนายรอด	นายรุ่งถึงวอดวาย
ทีในถิ่นอินทรี	แหล่งกวีขอนแก่น
กระผมคือนายเนตร	มีเจตน์จำนงหมาย

(Phetkaew, C.,1980, quoted in Pleng Bok and Pleng Bok performers in Nakhon Si Thammarat, p. 87) การใช้คำและกลุ่มคำเรียกแทนบุคคลได้แก่ ไหว้ครูปานบอด ผมเพลงบอกเขียน นายขำ ขุนประดิษฐ์ นายควายนาสาร ท่านพานรักษ์ นายสุขปราษฎ์ฉลาดล้ำ ขุนชำนาญเจ้าคุณมั่ง เพลงบอกรุ่งคล่องควาย นายรอด นายเรือง ปานชีช้าง นายเนตร

2.3 การใช้คำและกลุ่มคำแสดงการแบ่งกลุ่ม

เจ้าหน้าที่มีสะเทือน	นอนกินเงินเดือนรัฐให้
ฆ่ากันตายเรื่อยเรื่อยไป	ไม่การอะไรเขา
ส. ส. ประชาธิปไตย	สมัครเข้าไปช่วยเรา
พวกรัฐเขาปิดปากหมด	คือไปก็อดตาย
หนึ่งคำ “นาย” สองคำ “นาย”	ตำรวจคล้ายคล้ายเทวดา
แล้วจะมาพิทักษ์ราษฎร์	รักษชาติอย่างไรกัน

(Phetkaew, C., 1980, quoted in Pleng Bok and Pleng Bok performers in Nakhon Si Thammarat, p.68) มีการใช้คำและกลุ่มคำแสดงการแบ่งกลุ่มได้แก่ เจ้าหน้าที่ ส. ส.ประชาธิปไตย พวกรัฐ หนึ่งคำ “นาย” สองคำ “นาย” ตำรวจคล้ายคล้ายเทวดา แสดงการแบ่งกลุ่มเพื่อให้เห็นเป็นฝักฝ่ายอย่างชัดเจน

2.4 การใช้คำยกย่องเทิดทูน

พระเรื่องอำนาจและวาสนา

ตั้งแต่ราชาธิปไตย

จนชาวไทยอยู่กันรอด

ชีวิตตลอดมา

(Phetkaew, C., 1980, quoted in Pleng Bok and Pleng Bok performers in Nakhon Si Thammarat, p. 87) มีการใช้คำยกย่องเทิดทูนได้แก่ ต่อนั้นวันทาพระมหากษัตริย์ ขอนอบน้อมวันทาพระราชินี พระเป็นผู้เป็นปิ่นประเทศ พระเรื่องอำนาจและวาสนา จนชาวไทยอยู่กันรอดชีวิตตลอดมา แสดงให้เห็นถึงความยกย่องเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ที่มีคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ และเสียสละต่อบ้านเมืองยังความร่มเย็นเป็นสุขแก่พสกนิกรทุกถ้วนทั่วเป็นการใช้คำที่แสดงให้เห็นถึงความยกย่อง เทิดทูนและความภาคภูมิใจที่เรามีพระมหากษัตริย์ที่ทรงเสียสละเพื่อประชาชน

2.5 การใช้คำเชิงเสียดสีประชดประชัน

กฎหมายเป็นกฎหมาย

นิจจาบ้านเมืองทุกวัน

อายุคนสั้นเช่นผักปลา

คิดแล้วระอาใจ

เจ้าอาวาสแข่งสร้างโบสถ์

ไม่ทำประโยชน์เผยแผ่ธรรม

จัดสรรวัดเป็นศูนย์การค้า

นิจจาอนิจจัง

ความวิบัติของสังคม

ซึ่งเพาะบ่มกันนานมา

สมญาพระคือ “หากเหลือ”

เป็นเรื่องที่สมจริง

(Phetkaew, C., 1980, quoted in Pleng Bok and Pleng Bok performers in Nakhon Si Thammarat, p. 87) มีการใช้คำเชิงเสียดสีประชดประชัน ได้แก่ กฎหมายเป็นกฎหมาย บ้านเมืองทุกวันอายุคนสั้นเช่นผักปลา เจ้าอาวาสแข่งสร้างโบสถ์ ไม่ทำประโยชน์เผยแผ่ธรรม จัดสรรวัดเป็นศูนย์การค้าคิดแล้วหุดห่อนาด รดน้ำมนต์คนชะตาขาดประกาศกันไม่เงินให้กู้เงินคิดดอกเบี้ย พระมีเมียก็มากเกิด ความวิบัติของสังคมมีพวกมารศาสนาบวชเป็นพระสงฆ์เที่ยวหากินกับผ้าเหลือง

2.6 การใช้คำสื่ออารมณ์มุ่งเน้นเด็ดเดี่ยว

ช่วยกันสร้างสมวัฒนธรรม

ประกอบกรรมที่ดี

ลุกขึ้นพร้อมกันสักที

ขับไล่ผีให้หาย

อย่าหลงกลคนต่างชาติ

เอาอุบาทว์เข้ามาเบียด

เป็นเสนียดเราเสียหาย

ประโยชน์ไปได้เข้า

(Phetkaew, C., 1980, quoted in Pleng Bok and Pleng Bok performers in Nakhon Si Thammarat, p. 87) มีการใช้คำสื่ออารมณ์มุ่งเน้นเด็ดเดี่ยว ใช้คำว่าให้ช่วยกันสร้างสมวัฒนธรรม ประกอบกรรม ที่ดีลุกขึ้นพร้อมกันสักที ขับไล่สิ่งที่ไม่ดี ใช้คำว่า ผี ให้หมดไป ใช้คำหนักๆเพื่อให้เห็นถึงความรู้สึกหนักแน่นจริงจัง เช่นคำว่า อุบาทว์ เสนียด ซึ่งเป็นคำที่สื่อความหมายในแง่ลบ

2.7 การใช้คำสื่ออารมณ์สนุกสนาน

ส่วนนางรำแต่ละคนวิมลลักษณ์

น่ารักน่ารำในทำนอง

ใครไม่ได้จับคู่รำกับหนูในคืนนี้

สักสิบปีก็ไม่หายนอนตายของ

(Damsee, W., 2004, quoted in Pleng Bok Naet Chalarat, p. 159) มีการใช้คำสื่ออารมณ์สนุกสนาน ได้แก่ ส่วนนางรำแต่ละคนวิมลลักษณ์ น่ารักน่ารำในทำนอง ใครไม่ได้จับคู่รำกับหนูในคืนนี้สักสิบปีก็ไม่หายนอนตาย ของ เป็นการใช้คำที่บอกให้ทราบถึงอารมณ์ขันว่าถ้าไม่ได้เต้นรำกับนางรำในคืนนี้สักสิบปีก็ไม่หายเสียชีวิต

2.8 การใช้คำและกลุ่มคำเรียกสถานที่

เพราะโลกเรานี้รุ่งเรือง	เหมือนไม่ใช่เมืองคอน
จัดสรรวัดเป็นศูนย์การค้า	นิจจาอนิจจัง

(Damsee, W., 2004, quoted in Pleng Bok Pan Cheechang, p.47) มีการใช้คำและกลุ่มคำเรียกสถานที่ ได้แก่ เมืองคอน(จังหวัดนครศรีธรรมราช) วัด ศูนย์การค้า กุฏิ เพื่อความชัดเจนของเนื้อหาและทำให้วรรณกรรมเพลงบอกมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น

2.9 การใช้คำซ้อน คือ คำที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมารวมกันเพื่อสัมผัสคล้องจอง เพื่อความชัดเจนของเนื้อหาและทำให้วรรณกรรมเพลงบอกมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น

เราเกิดมาอาศัยอยู่ในโลก	นับว่าโชคแสนดี
เพราะโลกเรานี้รุ่งเรือง	เหมือนไม่ใช่เมืองคอน
สวยงามตึกบ้านช่อง	ตึกสูงละล่องระฟ้า
สวยงามเสื้อผ้าสมบูรณ์	อาหารก็พูนผล

(Damsee, W., 2004, quoted in Pleng Bok Naet Chalarat, p. 47)

แต่ภายในจิตใจมนุษย์	มันกับเสื่อมทรุดโทรมทราม
ช่างนอกสวยงามช่างในทุเรศ	พอกด้วยกิเลสหนา

(Damsee, W., 2004, quoted in Pleng Bok Pan Cheechang, p.47) มีการใช้คำซ้อน ได้แก่ รุ่งเรือง สวยงาม เสื้อผ้า พูนผล เสื่อมทรุดโทรมทราม สวยงาม เพื่อเป็นการย้ำคำให้วรรณกรรมเพลงบอกมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น

2.10 มีการใช้คำซ้ำ

แลร่างกายก็ไม่น่ารัก	คล้ายคล้ายกับยักษ์มาร
ไอ้หน้ากะว้าลูกตากะไว้ง	จุมูกะโด่งหน้าผากะดั่ง

(Damsee, W., 2004, quoted in Pleng Bok Naet Chalarat, p. 47) มีการใช้คำซ้ำ ได้แก่ คำว่า คล้ายคล้าย มีการใช้คำซ้ำเพื่อเน้นย้ำให้เห็นน้ำหนักของคำและความหมาย และทำให้วรรณกรรมเพลงบอกมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น

หยบหยบหมั่นลักขบูกแล้ว	ช่างสบช่างแคล้วมาเอาเหตุ
ค้นว่ากับเพลงบอกเนตร	หมั่นเปรตตั้งร้อยหน

(Damsee, W., 2004, quoted in Pleng Bok Pan Cheechang, p.47) มีการใช้คำซ้ำได้แก่คำว่า หยบหยบ มีการใช้คำซ้ำเพื่อเน้นย้ำให้เห็นน้ำหนักของคำและความหมาย และทำให้วรรณกรรมเพลงบอกมีความไพเราะมากยิ่งขึ้น

2.11 การใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม

มีเพียงสามสิบวันมันจำกัด	ไม่ว่าวัดจะรวยจนตำบลไหน
ท่านผู้ฟังทั้งหลายนี้ใกล้ไกล	โปรดเข้าใจตามนี้เถิดพี่น้อง
ทะเลงามน้ำจืดฟ้า	ริมธารามีหาดทราย
ทั้งหญิงชายมีมากมาย	มาเดินเพื่อตากลม
คนไปนรกไม่กลับมา	ไปเทวดาก็ไม่เห็นกลับ
เนตรมิ่งรู้ศัพท์ช่วยยก	ในเรื่องนรกสวรรค์

(Damsee, W., 2004, quoted in Pleng Bok Pan Cheechang, p.85) มีการใช้คำที่มีความหมายตรงข้าม ได้แก่ คำว่า รวย-จน, ใกล้-ไกล, พี่-น้อง, น้ำ-จืดฟ้า, หญิง-ชาย, นรก-สวรรค์, เพื่อเป็นการต่อยอดความหมายและเพิ่มความไพเราะของเพลงบอก

2.12 การใช้ปัญญา คือ การใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ แต่เป็นการใช้คำถามเพื่อให้ผู้ฟังได้คิดหรือเป็นการให้สติเตือนใจ

การนอนหลับหลับลิ้น	ขอให้ท่านคิดตรองดู
ใครจะเป็นผู้เสียหาย	ไม่ใช่ว่าคนใด

(Damsee, W., 2004, quoted in Pleng Bok Soy Siang-Sa-Naue, p. 33) การใช้คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบโดยใช้ศิลปะในการใช้ภาษาเพื่อมุ่งให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดหรือเพื่อให้เกิดความสนใจมากกว่าจะได้รับคำตอบจากผู้อ่านหรือผู้ฟังแม้จะได้รับคำตอบก็จะเป็นคำตอบปฏิเสธหรืออาจเป็นคำถามที่ให้ผู้อ่าน

ลักษณะการใช้โวหารภาพพจน์ในวรรณกรรมเพลงบอกเพื่อสื่อสารภาพลักษณ์ของชุมชนลุ่มน้ำ

ปากพนัง การใช้โวหารภาพพจน์อุปมา

ถ้าหลิวแลพุงเหลือประกอบ	คล้ายกับสอบสาร
ชาวสงขลาเขามากันแซ่	ต่างคนต่างมาแลเพลงบอกปาน
กุฎิพระดังวิมาน	งามตระการดังดุสิต
เรื่องไร่วิจิตรเลขา	สง่าอยู่มากหลัง
เราเปรียบปานเหมือนชูชก	มันสกปรกเหลือประมาณ
เรื่องหัวไม้ขอมาน	ใครใครไม่รานมัน

(Damsee, W., 2004, quoted in Pleng Bok Rung Khlongkwai, p. 95) การใช้โวหารภาพพจน์อุปมา เปรียบร่างกายพุงคล้ายกระสอบข้าวสาร กุฎิพระมีความสวยงามเหมือนดังวิมานในสวรรค์ชั้นดุสิต แล้วเปรียบเพลงบอกปานเหมือนชูชกที่เหมือนขอมานสกปรกซึ่งเป็นการเปรียบในทางลบ เพื่อให้เห็นภาพเหมือนจริงและเห็นภาพชัดเจน

การใช้โวหารอุปลักษณ์

ปานคมจริงแต่คมจอบ	สำหรับโกยกอบแต่หญ้าดิน
ไม่ใช่คมพริ้วคมขวาน	ที่เอามารานขน
จริงแหล่รูปไม่งามด้ามก็เล็ก	ทั้งเนื้อของเหล็กก็พาอ่อน
แต่ไม้ขอนของนารอด	ทั้งพุกทั้งมอดไซ

(Damsee, W., 2004, quoted in Pleng Bok Pan Cheechang, p.96-97) จากตัวอย่างการโต้ตอบระหว่างเพลงบอกรอดกับเพลงบอกปาน บทเพลงบอกที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า เพลงบอกปานมีเขาวนปัญญาปฏิภาณดี รู้กลวิธีแก้ลำ เพลงบอกรอดหลอมาตั้งล่ำว่า เพลงบอกปานเปรียบเหมือนจอบ ถึงมีคมก็จริง แต่ใช้ฟันหรือรานขอนไม้เหมือนอย่างรอดหลอไม่ได้ เพลงบอกปานก็แก้ลำได้อย่างชาญฉลาดว่า ขอนไม้ของเพลงบอกรอดไม่ต้องใช้อะไรไปฟันหรือไปราน ก็เสื่อมสลายอยู่แล้วเพราะเหตุว่า “ไม้ขอนของนารอดทั้งพุกทั้งมอดไซ”

การใช้โวหารอติพจน์ เป็นการเปรียบเทียบที่เกินจริงเพื่อให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

ถ้าพูดถึงเพลงบอกไทยนั้น	รุ่งเรืองเฉิดฉันนับพันปี
ต่อมาจนถึงเดี๋ยวนี้	เพลงบอกยังศรีวิไล
ล่องลับแล้วเมืองสวรรค์	สุขสันต์ใส
คงไม่แคล้วปลดเปลื้อง	ล่องลับไปเมืองผี

(Damsee, W., 2004, quoted in Pleng Bok Naet Chalarat, p. 153) จากตัวอย่างเพลงบอกเนตร ชลารัตน์ได้กล่าวไว้ว่าให้เพลงบอกอยู่คู่สังคมไทยมีความเจริญรุ่งเรืองนับพันปีและให้มีความศรีวิไล ถึงแม้ต้นล่องลับไปแล้ว เพลงบอกก็ยังคงอยู่คู่กับสังคมไทย

4. การใช้สัญลักษณ์

เลิกแบ่งฝักเลิกแบ่งฝ่าย	เลิกแบ่งซ้ายและแบ่งขวา
พร้อมสีฝ้ายอย่าแบ่ง	อย่าแย่งเป็นแดงเหลือง

(See-Uthong, S., interview 5 June 2016) จากบทกลอนตัวอย่างกล่าวถึงใช้สีเสื้อเป็นสัญลักษณ์ทางการเมืองที่เป็นฝ่ายตรงกันข้าม

ปานคมจริงแต่คมจอบ	สำหรับโกยกอบแต่หญ้าดิน
ไม่ใช่คมพริ้วคมขวาน	ที่เอามารานขอน

(Damsee, W., 2004, quoted in Pleng Bok Rot Lhao, p.96) จากตัวอย่างการโต้ตอบระหว่างเพลงบอกรอดกับเพลงบอกปาน บทเพลงบอกที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า เพลงบอกปานมีเขาวนปัญญาปฏิภาณดีที่รู้กลวิธีแก้ลำ เพลงบอกรอดหลอมาตั้งล่ำว่า เพลงบอกปานเปรียบเหมือนจอบ ใช้สัญลักษณ์ของคมจอบ ถึงมีคมก็จริงแต่ไม่คมเหมือนคมพริ้ว คมขวานที่มีความคมมากกว่า แต่คมจอบใช้ฟันหรือรานขอนไม้เท่านั้น เหมือนอย่างรอดหลอไม่ได้ เพลงบอกปานก็แก้ลำได้อย่างชาญฉลาดว่า ขอนไม้ของเพลงบอกรอดไม่ต้องใช้อะไรไปฟันหรือไปราน ก็เสื่อมสลายอยู่แล้วเพราะเหตุว่า “ไม้ขอนของนารอดทั้งพุกทั้งมอดไซ” และใช้สัญลักษณ์ของเนื้อเหล็กที่มีความอ่อนใช้ทำอะไรก็ไม่ได้ เป็นการแสดงถึงความมีไหวพริบของพ่อเพลงบอกในการโต้ตอบไปมาระหว่างกันได้เป็นอย่างดี

ภาพลักษณ์ของชุมชนลุ่มน้ำปากพนังผ่านวรรณกรรมท้องถิ่น ประเภทวรรณกรรมเพลงบอกในด้านสังคมการเมืองในช่วงปี พ.ศ.2500 - 2530 เป็นภาพลักษณ์ของชุมชนชนบทแบบดั้งเดิมเป็นสังคมแบบพึ่งตนเองเป็นหลัก เป็นสังคมเกษตรกรรม มีความสัมพันธ์กับรัฐน้อย ในด้านเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่มีความยากจน ผลประโยชน์ตกอยู่ในมือนายทุน ชาวชุมชนลุ่มน้ำปากพนังมีความภูมิใจใน วัฒนธรรม ประเพณีของตนเองและมีความเคร่งครัดในศาสนา

ภาพลักษณ์ของชุมชนลุ่มน้ำปากพนังในช่วงปี พ.ศ.2531-2560 1.ภาพลักษณ์ในด้านสังคม การเมือง พบว่า มีความเป็นเมืองที่มีความทันสมัย การคมนาคมที่สะดวก ความสัมพันธ์ของคนที่เป็นปัจเจกมากขึ้น ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชนค่อนข้างดี ระบบนิเวศน์เสียสมดุล ประชาชนมีความตื่นตัวต่อการเมืองในด้านเศรษฐกิจ พบว่า ประชากรมีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย มีความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน เศรษฐกิจมีความเจริญรุ่งเรืองมากขึ้น เกิดการขยายตัวของวัฒนธรรมท้องถิ่น มีสินค้าที่เป็นทุนทางวัฒนธรรม ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ชุมชน มีปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน ความคาดหวัง ต่อผู้นำประเทศ การคมนาคม ปัญหาความขัดแย้ง

ลักษณะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงบอก เพื่อสื่อสารภาพลักษณ์ของชุมชนลุ่มน้ำปากพนังมี 12 แบบ มีการใช้คำที่ผสมผสานระหว่างภาษาไทยภาคใต้ ภาษาไทยมาตรฐาน การใช้คำและกลุ่มคำเรียกแทนบุคคล การใช้คำและกลุ่มคำแสดงการแบ่งกลุ่ม การใช้คำยกย่องเทิดทูน การใช้คำเชิงเสียดสีประชดประชัน การใช้คำสื่ออารมณ์มุ่งมั่นเด็ดเดี่ยว การใช้คำสื่ออารมณ์สนุกสนาน การใช้คำเรียกสถานที่ การใช้คำซ้อน การใช้คำซ้ำ การใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้าม และการใช้ปฏิเสธ ส่วนการใช้โวหารภาพพจน์ มี 4 แบบได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ และอติพจน์

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่ได้จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล มีข้อค้นพบที่สามารถนำมาอภิปรายผลในเรื่องวรรณกรรมเพลงบอกกลุ่มน้ำปากพนัง:ภาพลักษณ์ชุมชนในช่วงปีพ.ศ.2500-2560 โดยมีภาพลักษณ์ด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของชาวชุมชนลุ่มน้ำปากพนังและองค์กรต่างๆ ภายนอก สะท้อนให้เห็นประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การสร้างความตระหนักใน “การเป็นเจ้าของวรรณกรรมท้องถิ่น” โดยกระบวนการดังกล่าว สามารถเกิดขึ้นได้โดยผ่านการแสดงความคิดเห็นของชาวชุมชนลุ่มน้ำปากพนังโดยการจัดให้มีประเด็นการแสดงความคิดเห็นในด้านการเรียนวรรณกรรมท้องถิ่นและการอนุรักษ์สืบทอดวรรณกรรมท้องถิ่น เข้าเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนสู่โรงเรียนในชุมชนท้องถิ่น ภาพลักษณ์การจำหน่ายสินค้าทางวัฒนธรรมชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง รวมถึงความภาคภูมิใจในชุมชนของตน ซึ่งจากความตระหนักในการเป็นเจ้าของชุมชนนั้นได้ย้ำเน้นให้เกิดความผูกพันของคนและชุมชน และรวมไปถึงความหวงแหนในวรรณกรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมของชุมชนของตน และนำไปสู่การเกิดขบวนการหรือกลุ่มในนาม ชุมชนลุ่มน้ำปากพนังที่จะเข้ามาจัดการกับปัญหาทางภาพลักษณ์ด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม

2. โอกาสในการในการเข้าถึงสื่อในการจัดหาพื้นที่ในการแสดงผลงานทางวรรณกรรมท้องถิ่น เช่น หนังสือ มโนราห์ เพลงบอก ซึ่งเป็นมรดกที่ล้ำค่าให้กับคนในชุมชน การดำเนินการลักษณะเช่นนี้ก็นับว่าเป็นประโยชน์กับชุมชนในการร่วมสืบสานวรรณกรรมท้องถิ่นและรักษาวัฒนธรรมรวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่เพื่อให้เกิดผลในด้านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนมากขึ้น ควรที่จะคำนึงถึงการเข้าถึงสื่อของคนในชุมชนไม่เพียงแต่เป็นผู้ชมหรือดูเท่านั้น แต่ควรหาแนวทางในการเรียนรู้ อนุรักษ์ และภาคภูมิใจในวรรณกรรมท้องถิ่นและ

รักษาวัฒนธรรมรวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมด้วย เช่น การจัดหลักสูตรวรรณกรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น ของชาวชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง

3. การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนต่อการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมวรรณกรรมเพลงบอกในทุกระดับ กล่าวคือ การแบ่งระดับการมีส่วนร่วมเพื่อให้เห็นภาพลักษณ์ของชุมชนที่เข้มแข็งในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นรวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ส่วนของคนในชุมชนทั้งหมด ส่วนหรือที่เรียกว่า “เครือข่ายชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง” ซึ่งสาระของการเป็นเจ้าของวรรณกรรมเพลงบอก สมาชิกในชุมชนที่ร่วมกันอนุรักษ์ โดยร่วมเป็นผู้เลือกพื้นที่ให้การใช้วรรณกรรมท้องถิ่น วิธีการนำเสนอการประชันแข่งเพลงบอก หรือช่องทางการเผยแพร่วรรณกรรมเพลงบอก รวมถึงการเข้ามามีบทบาทในการผลิตและประเมินผล ส่วนอันดับสุดท้ายคือ ผู้วางแผนและนโยบายอาจขึ้นอยู่กับความสำเร็จของชุมชน กล่าวคือ หากประชาชนเห็นถึงพลังของความร่วมมือ ภายหลังชุมชนก็จะเป็นผู้ร่วมที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ และการจัดสรรงบประมาณ กำหนดวันเวลาในการดำเนินงาน และที่สำคัญ ชุมชนมีพื้นฐานในการทำงานด้านวรรณกรรมท้องถิ่นที่จะนำไปใช้จัดการกับปัญหาความขัดแย้งในท้องถิ่นของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรให้มีการเรียนการสอนในรายวิชาการวรรณกรรมท้องถิ่นและการอนุรักษ์สืบทอดวรรณกรรมท้องถิ่น ประเภทเพลงบอก เข้าเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนสู่โรงเรียนในชุมชนท้องถิ่นและให้คนในท้องถิ่นมีความภาคภูมิใจในชุมชนของตน เกิดความตระหนักเกิดความผูกพันของคนและชุมชน และรวมไปถึงความห่วงใยในวรรณกรรมท้องถิ่น

2. ควรสนับสนุนให้มีการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการของการอนุรักษ์ วรรณกรรมท้องถิ่นและรักษาวัฒนธรรมรวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง เพื่อการพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนที่อาศัยในชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง ให้กว้างขวางออกไป เพื่อให้เกิดการขยายผลการนำวรรณกรรมท้องถิ่น และวัฒนธรรมท้องถิ่นในรูปแบบของการมีส่วนร่วมในระดับเครือข่ายชุมชนลุ่มน้ำปากพนังมาใช้ในการพัฒนาชุมชนต่อไป ทั้งในรูปแบบของเอกสาร ตำรา

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรเอกชน

1. ควรมีการพัฒนาแนวทางการทำงานขององค์กรเอกชนร่วมกับชุมชน โดยการเน้นในบริบทชุมชน รวมถึงการวางแผนดำเนินงานของชุมชนอย่างสอดคล้องกับปัญหาของชุมชนให้การดำเนินการขององค์กรอยู่บนพื้นฐานการพัฒนาชุมชนหรือมิได้ดำเนินการพัฒนาบนพื้นฐานความต้องการความสำเร็จขององค์กร ทั้งนี้ ผลสำเร็จของการพัฒนาในชุมชน คือ ความสำเร็จขององค์กร

2. บทบาทของการพัฒนาหรือสนับสนุนและเอื้อให้เกิดการจัดการในชุมชน เนื่องจากหลายครั้งที่นักพัฒนาเป็นเสมือนอัศวินม้าขาวที่เข้ามาจัดการปัญหาของชุมชน ชุมชนจึงเป็นฝ่ายรับและช่วยเหลือจากองค์กรภายนอก แต่ไม่เกิดกระบวนการเรียนรู้และการจัดการปัญหาด้วยตนเอง บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนจึงควรเป็นผู้เอื้อให้เกิดการพัฒนาในชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนเกิดการตื่นตัวในการจัดการปัญหาของชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรท้องถิ่น

1. องค์กรท้องถิ่นควรเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีโอกาสได้ทำวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่นในด้านอื่นๆ เพื่อได้เรียนรู้หลักการปฏิบัติงานอย่างมีส่วนร่วม (PAR) ร่วมให้มากขึ้น เพื่อที่จะเสริมสร้างทักษะและสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในวิธีการดำเนินงาน คนในชุมชนสามารถนำทักษะเหล่านั้นไปใช้ในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ทำให้ภาพลักษณ์ของคนในชุมชนดีขึ้น ซึ่งถือเป็นการพัฒนาศักยภาพของชุมชนที่จะสามารถป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน

2. ควรสนับสนุนให้มีการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการของการใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นกระบอกเสียงและเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์สิ่งต่างๆ ในแต่ละท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา การขยายผลการนำวัฒนธรรมในรูปแบบของการมีส่วนร่วมในระดับ “เครือข่าย” มาใช้ในการพัฒนาชุมชนต่อไป ทั้งในรูปแบบของเอกสาร ตำรา คู่มือ และรูปแบบของการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพให้กับวิทยากร (training for trainer) เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ไว้ให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับระดับนโยบาย

1. รัฐควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรของรัฐที่อยู่ในชุมชนให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากบุคลากรของรัฐเหล่านั้นคือผู้นำการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปสู่ชุมชนในระดับล่าง ซึ่งปัญหาเรื่องวรรณกรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมและปัญหาอื่น ๆ จะได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. รัฐควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้แก่ชุมชนในด้านการดำเนินงานพัฒนาต่าง ๆ ให้มากขึ้น และควรกระทำอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งตรวจสอบการใช้งบประมาณของผู้รับผิดชอบและมีบทลงโทษหากเจ้าหน้าที่องค์กรท้องถิ่นใช้งบอย่างผิดประเภทและส่อไปในทางทุจริต ทั้งนี้เพื่อที่การดำเนินงานต่าง ๆ จะเกิดความเคลื่อนไหวขึ้นได้จริงและสามารถพัฒนาการดำเนินงานต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

Reference

- Khongkaew, P. (1993). *Writing*. Trang: NGO Tai. (in Thai)
- Kiti Asa, P. (2003). *Localism*. Bangkok: National Research Committee. (in Thai)
- Manlikamat, K. (1976). *Thai Literature*. Bangkok: Ramkhamhaeng University Press. (in Thai)
- Office of National Economic and Social Development Board. (1987). *10 years of Thai Rural*. Bangkok: Author. (in Thai)
- Phetkaew, C. (1980). *Pleng Bok and the old performer of Pleng Bok in Nakhon Si Thammarat*. Nakhon Si Thammarat: The South Cultural Center, Nakhon Si Thammarat Teacher College. (in Thai)
- Punnotok, T. (2002). *Thai language evolution*. Bangkok: Thaiwatthana Phanit. (in Thai)
- Satjaphan, R. (1981). *General knowledge in Thai literature and language*. Bangkok: The Publisher of the Agricultural Co-operative Federation of Thailand. (in Thai)
- Satjaphan, R. (2006). *Aesthetics of Life*. Bangkok: Na Phet Publisher. (in Thai)

Uthong, S. (2016, 15 May). Interview. (in Thai)

Uthong, S. (2016, 5 June). Interview. (in Thai)

Damsee, W. (1981). *Pleng Bok in Muang Nakhon Si Thammarat in the youth competition of Pleng Bok for royal prize 54*. Nakhon Si Thammarat: Walailak Abode of Culture, Walailak University. (in Thai)

Damsee, W. (1997). Pleng Bok in Muang Nakhon Si Thammarat. *SanNakhonsithammarat*, 27 (2), 35-39. (in Thai)

Damsee, W. (2004). *A master class of Pleng Bok in Muang Nakhon Si Thammarat*. Nakhon Si Thammarat: Time Printing. (in Thai)

Damsee, W. (2005). Literature in Buddhism: Thaksin Case. *Journal of Nakhon Si Thammarat*, 35(8), 41-52. (in Thai)

ผู้เขียน

นางสาวจิรวรรณ พรหมทอง

นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20131
E-mail : On_Jirawan@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนิต โตอติเทพย์

อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาไทยศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20131
E-mail : Tanit_Ryu@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพพร มั่งธานี

อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาไทยศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20131
E-mail : mungthaneey@yahoo.com